

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

Neodvisen dnevnik zastopajoč interese slovenskega delavstva.

"WE PLEDGE ALLEGIANCE TO OUR
FLAG AND TO THE REPUBLIC FOR
WHICH IT STANDS: ONE NATION INDI-
VISIBLE WITH LIBERTY AND JUSTICE
FOR ALL."

VOLUME III. — LETO III.

CLEVELAND, O., V PETEK, (FRIDAY), OCT. 15th, 1920.

ST. 244 (NO.)

Single Copy 3c

Entered as Second Class Matter April 29th, 1918, at the Post Office at Cleveland, O. under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

Posamezna številka 3c

RUSKO-POLJSKI MIR JE SAMO NA PAPIRJU.

BOJI SE SE VEDNO NADAJUJEJO, NAVZLIC SKLENJENEMU PREMIRJU.

Copenhagen, 14. okt. — Glasom brzojavke, ki jo je prejel list "Berlinski Tidende" danes iz Rige, so boljševiki po podpisu premirja na poljski fronti pričeli z veliko ofenzivo. Ruske čete so zasedle mesto Molodehno, kar se v vojaških krogih smatra za jako važno zmago.

M. Dombiski, načelnik poljske mirovne delegacije se je baje izjavil, da bo Poljska držala mir, ako bo hotela Rusija.

Varšava, 14. okt. — Poljski vojni urad pravi, da so Poljaki zasedli mesto Molodehno. Isto poročilo pravi, da so Poljaki v bližini Korostena zajeli 2000 vjetnikov, 12 topov, 40 strojnica in velike množine vojnega materijala.

Poljsko časopisje se splošno pohvalno izraža nad akcijo generala Zelgowskega, ki je na svojo roko zasedel litvinsko mesto Vilno. Za to akcijo se še prav posebno zavzemajo liberalni organi, dasiravno se v nekaterih krogih izraža nezadovoljstvo nad načinom, po katerem se je izvršila ta okupacija.

Turško-armenijski boji.

Carigrad, 14. okt. — Med turškimi nacionalisti in Armenci je prišlo do resnih spopadov, kakor pravijo vesti, ki so jih dobili tukajšnji Armenci. Poročilo pravi, da so turški nacionalisti napadli Armence v okraju Nahi-ferin, 110 milj od Elizabetpol, toda rezultat napada še ni znan.

— Včeraj okrog 11. ure dopoldne je bil ustreljen od nekih črncev v svojem skladišču na Pittsburg ave. in E. 30. St. Reuben Allison, trgovec s starino. To je bil tretji slučaj umora v tem okrožju. Ko je Arnsen prišel v svoje skladišče, je bil napaden od dveh črncev, in ko se je napadeni skušal braniti, je eden, ki je imel masko na obrazu, dvakrat ustrelil proti njemu. Ena kroglica mu je predrla vrat, druga pa je zadela obraz ter predela možgane. Nato sta oba zbežala. Eden je bežal ob progi Nickel Plate železnice, drugi pa po stranskih ulicah proti Woodland ave. Policija je dosedaj aretirala enega osumljenca.

TURKI NAPREDUJEJO.

Washington, 13. okt. — Turške armade, ki operirajo v ameriški Olti, Bardus in Karakut, so prišle z napadom na Kars, ki se nahaja v armenskem teritoriju, pravijo uradna poročila državnega departamenta. Turki so zasedli tudi važno železniško križišče Sari Kamiš, ki se nahaja v Armeniji. Armenska vlada je pomenila pod orožje vse moške vojaške starosti in je prevzela tudi vse železnice.

GRŠKI KRALJ BOLAN.

Atene, 13. okt. — Stanje grškega kralja se je zelo poslabšalo. Kralj trpi za vgrizom oči, katero je imel za zabavo.

— Neimenovana je darovala za naš tiskalni stroj \$1.00. — Hvala.

Prohibistično gibanje med evropskim dijaštvom.

Boston, Mass. — Harry S. Warner, zastopnik dijaške prohibistične zveze v Evropi, ki je napravil obširno preiskavo o prohibističnem gibanju širom Evrope, je mnenja, da je med evropskimi narodi v splošnem velika želja izvesti resnične podatke in podrobnosti o rezultatih prohibicije v Združenih državah. V poročilu, katero je Mr. Warner predložil mednarodnemu kongresu proti alkoholizmu, ki se je pred kratkim završil v Washingtonu, se na dolgo razmotriva položaj kot ga je našel v raznih evropskih državah z ozirom na prohibistično gibanje, posebno o delu, ki ga vršijo v tem pogledu dijaški elementi v raznih evropskih deželah. Mr. Warner posebno poudarja v svojem poročilu, da se polaga več važnosti pri propagiranju proti-alkoholizma na ekonomske in socialne vrline prohibicije. Po njegovem mnenju je to najsigurnejši in najhitrejši način, po katerem se bo dalo pridobiti svetovne narode za stvar prohibicije.

V svojem poročilu pravi Mr. Warner, da je našel v Belgiji močan proti-alkoholični sentiment med dijakii, dasiravno ni močnik tozajava organizacije. Istotako je pronašel, da se proti-alkoholični mislije nje odličnih francoskih mož pričinja kristalizovati in da se sedaj v prvi vrsti deluje za odpravi močnih opojnih pijač. Jako močno proti-alkoholično gibanje je zavladalo med dijaštvom, ki pod vodstvom organizacije "Federation Interlyceenne" vodi proti-alkoholične študije. Aktivnosti te dijaške organizacije so izzvali pri vinskih interesih silno opozicijo. Ta dijaška organizacija se zelo zanima za potek prohibicije v Združenih državah in za uspehe, ki jih je dosegla.

V Švici je abstinentno gibanje z izjemo dijaštva zelo majhno. V gimnazijah se dijaški organizujejo v društva, zvana "Helvetia", katerih namen je eliminirati alkohol iz socialnega življenja. Ta grupa pa se še ne zaveda popolnoma ekonomske važnosti prohibicije. V Italiji je Mr. Warner pronašel, da je popivanje precej ponehalo, kar pa ni posledica anti-alkoholičnega mišljenja, temveč visokih cen vina.

Prohibistični škandal v Pittsburgu.

Washington, 14. okt. — Pittsburg, o katerem je znano, da je bil najbolj "mokro" mesto v "suhih" Združenih državah, bo moral delati sedaj pokoro za svoje "moke grehe."

Pred glavnega prohibističnega komisar. Kramerja je prišla delegacija ogorčenih Pittsburgčanov, suheha mišljenja ter odločno zahtevala, da se takoj odstavi sedanjega zveznega prohibicijskega zastopnika v Pittsburgu, John Connerja. Mr. Kramer je razkačenim delegatom obljubil, da bo ugodil njihovi želji in nastavljal na njegovo mesto Rev. dr. R. L. Zahnheisterja, tajnika pittsburgske duhovniške zveze.

Delegacija, kateri sta načeljevala Dr. G. W. Shelton in B. L. Scott od proti-salonske lige, je povedala Kramerju, da se pod nadzorstvom sedanjega prohibističnega zastopnika Connerja

14 UBITIH V ITALIJANSKIH NEMIRIH.

DVOURNA STAVKA ZA PRIZNANJE RUSIJE JE ZAHTEVALA NOVE ŽRTVE.

London, 14. okt. — Brzojavka ki jo je prejel londonski "Times" iz Rima, pravi, da je bilo v Italiji včeraj veliko oseb ubitih in še več ranjenih, ko se je proglasilo dvournno stavko za priznanje sovjetske Rusije.

Devet oseb je bilo ubitih v San Giovanni Rotondo. V Bolosni so bili štirje ranjeni in eden pa ubit. Tudi v Milanu je prišlo do spopada, v katerem je bilo več mož ranjenih.

V več krajih so eksplodirale tudi bombe, vstevši hotel Ca-vour, kjer se mudi angleška delegacija lige narodov. Poškodovan ni bil nihče. Ogenj se je pojavil v tiskarni nekega socialističnega lista.

Nekta brzojavka, ki je došla v London v sredo zvečer, pravi, da so vodje socialistične stranke in generalne delavske konfederacije izdali skupni apel na delavstvo širom Italije, da v četrtek priredi ogromno demonstracijo in prisili vlado, da prizna rusko sovjetsko vlado.

Kaj je s Korotko?

Geneva, Švica, 14. okt. — Brzojavke iz Celovca pravijo, da so pri ljudskem glasovanju zmagali Nemci, in da Jugoslovani, ki so nezadovoljni z izidom zbirajo čete na meji.

Poroča se, da je v plebiscitnem okraju 21.842 oseb glasovalo za priključitev k nemški republiki, za priključitev k kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev pa samo 15.095.

MACSWINEY JE ŠE ŽIV.

London, 14. okt. — Župan Mac Swiney iz Corka je prebil precej mirno noč, toda njegovo stanje je zelo slabo. To je 63. dan njegovega lakotnega štrajka.

Dublin, 14. okt. — Dve osebi sta bili ubiti, neki 15leten deček in nek drug civilist, in štiri druge ranjene, ko so vojak napadli krojaško trgovko, ki je last dveh Sin Fajnovcev, katerih eden je člana angleškega parlamenta. Ko je vojaštvo napadlo trgovino, so se pričeli zbirati ljudje in vojak, ki so se zbal napada, so ustrelili.

NEMIR V MEHIKI.

Mxio City, 14. okt. — V državi Coahuila je prišlo med premogarji in vojaškimi četami do bojev, v katerih je bilo veliko oseb ubitih in ranjenih. Do boja je prišlo, ko so vojaške čete napadle premogarje, ki so prevzeli premogove ter jih hoteli obratovati po sovjetskem načinu. Mehikanska vlada pravi, da boljševiški preprogtorji v dijo med mehiškimi rudarji obširno propagando.

napravi, proda in popije več viske, vina in pive kot kdaj prej v zgodovini Pittsburga. Delegacija dolži Connerja, da je popolnoma nezmožen kosati se s položajem, in da dovoljuje, da se na tisoče galonov žganja dviga iz vladnih skladišč s pomočjo ponarejenih dovoljenj. Kramer je nato priznal, da je položaj slab in da bo nastavljal drugega zastopnika, katerega bi poročala delegacija.

Stavka angleških premogarjev predurmi.

London, 14. okt. — Anglija stoji na pragu največje industrijalne krize, kar jih pominjena zgodovina. Angleški premogarji so zavrnili kompromisno ponudbo, katero se jim je ponudilo na njih zahtevo za dva šilinga zvišanja. Stavka ima postati efektivna v soboto zvečer.

Kot izgleda sedaj, je gotovo, da 800.000 angleških premogarjev v ponedeljek ne bo na delu, ki jim vlada ali lastniki ne izpolnijo njih zahteve. S tem bo moralo obnem prenehati z delom na sto tisoče drugih delavcev, kar bo povzročilo nad vse kritičen položaj v ekonomskem življenju dežele.

Glasovanje premogarjev z ozirom na kompromisno ponudbo lastnikov je izkazalo, da je pretežna večina mož za stavko.

Harding neče debatirati s Coxom.

Na posebnem vlaku senatorja Hardinga, 14. okt. — Republikanski kampanjski upravilci, ki se nanašajo na senatorjem Hardinga, so v toku, da morajo definitivno naznaniti, da Harding ne bo sprejel povabila demokratskega kandidata Coxa za medsebojno debato glede vprašanja lige narodov.

Senator Harry S. New, ki načeljuje republikanskemu govorniškem komiteju je izjavil, da se sice še ni prejel formalnega povabila demokratskega govorniškega komiteja, da pa se ne more niti za en trenotek misliti na sprejem "tako absurdnega predloga."

31 ZAGOVORNIKOV SVETOVNE ZVEZE ZA HARDINGOM.

New York, 14. okt. — Danes je tukaj podalo odprto izjavo 31 mož, ki so prominentni v ameriškem javnem življenju, v kateri se zavzemajo za nekako zvezo narodov ter obnem izjavljajo svoj odpor republikanskemu kandidatu Hardingu.

Med onimi, ki so podpisali to izjavo, so tudi: Elihu Root, Herbert Hoover, Geo. Wickersham, Henry L. Stimson, A. Lawrence Lowell, Henry W. Taft, Charles W. Houghes in Samuel Mather iz Clevelandu. Izjava se glasi: "Podpisani, ki želijo, da Združene države storijo svoj polni delež v zvezi z drugimi civiliziranimi narodi za preprečitev vojn, so resno razmotrivali, na kak način bi se v ta namen pri volitvah moglo najuspešneje delovati.

"Vprašanj med kandidatoma ni, da-li se bo naša dežela pridružila k taki zvezi. Vprašanje je le, da-li se ji bomo pridružili pod pogoji, ki jih je izposloval Wilson v Parizu ali pod pogoji, ki opuščajjo ali modifizirajo določbe, ki so za veliko večino ameriškega naroda nevznemljive.

Padanje cen je tu, pravi Hoover.

Topeka, Kans., 14. okt. — Herbert Hoover je sinoči v govoru, ki ga je držal pred Rotary klubom, izjavil, da je draginja v Ameriki dosegla svoj višek in da bodo cene od sedaj naprej pričele padati.

"Ako to preurejevanje cen ne sloni na načrtu, ki bo skrbel za počasno padanje cen, tedaj bo prišlo v ameriški industriji do silnega poloma," je dejal Hoover. "Amerika potrebuje narodnega programa, da zamore kontrolirati to padanje cen in protektirati naše industrije pred propadjo. Delavske plače lahko ostanejo tako kot so, četudi se draginja zniža," je nadaljeval Hoover. "Toda delavstvo mora zvišati produkcijo.

Sedanja preuredba potrebuje rekonstrukcije in rekonstrukcija pomeni dodatek k glavnici pri gradnji naših železnic in naših industrij." Hoover deluje za izvolitev republikanskega predsedniškega kandidata.

Vlada ne more držati cen kvišku.

Washington, 14. okt. — Ko je prišla delegacija konvencije ameriških poljedelcev k državnemu zakladničarju Houstonu z zahtevo, da država da kmetom posojila, da bodo v stanu držati svoje blago doma toliko časa, da pridejo nazaj stare cene, jim je odvrnil slednji, da vlada ne more storiti ničesar, da obdrži na površju vojne cene.

Delegatje, ki so zbrani na posvetovanju so že zadnje tri dni razmotrivali najraznoličnejše predloge, kako naj bi vlada prišla na pomoč poljedelcem. Med drugim se je pripravljalo tudi, da bi farmerji šli na štrajk in prenehali s produkcijo.

Zakladničar Houston je povedal delegaciji, da vlada nima nikakih sredstev in da morajo farmerji gledati za pomoč edino le k obstoječim bankam.

V istem smislu je farmerskim zastopnikom odvrnil tudi predsednik zveznega rezervnega bančnega odbora, W. P. G. Harding. Zakladničar Houston je delegaciji povedal, da sta dva pogojja, ki morata biti izpolnjena, predno se bo ozdravilo sedanj položaj:

1. Upostaviti se mora mir, končati vojne, ki so sedaj v teku, in dobiti zagotovilo za mir v bodočnosti.
2. Zadolžene države morajo zopet priti toliko k sebi, da se jim bo lahko dalo nadaljna posojila.

"Problem, ki je pred nami, je ta, kako priti skozi bodoča tri, štiri, pet ali celo deset let s kolikor mogoče malimi žrtvami. Mi ne moremo dovoliti posojila farmerjem, ker potem bi z enako pravico zahtevali kredita tudi tovarnarji in druga podjetja dežele."

VELIKA IZGUBA GASOLINA.

Washington, 14. okt. — Rudarski zvezni urad poroča, da se vsled izhlapevanja, kateremu je podrejen surov petrolej tekom vojnega do čistilnic, izgubi vsako leto najmanj 300.000.000 galonov najboljšega gasolina, kar bi se dalo s primernimi koraki preprečiti.

BOLŠEVIZEM V CENTRALNI AMERIKI

New Orleans, La., — Frederico A. Bertrand, predsednik sladkorne družbe "Compania Reguladora de Azucar" ki se je sedaj mudi v New Orleansu, pravi, da se po vseh centralno-ameriških republikah in po Honduras, Salvador in Guatemala vrši obširna boljševiška propaganda, ki povzroča vladam resne preglavice.

"Delavske razmere po vsej centralni Ameriki — z edino izjemo Kosta Rike — so zelo nezadovoljive," pravi Mr. Bertrand, ki je mnenja, da so za to odgovorne aktivnosti boljševiških pripadnikov in propagatorjev.

"Ze več mesecev se vrši sistematična distribucija boljševistične propagande, od katere je prihaja nekaj iz Salvadorja, večji del pa od potujočih eksponentov boljševizma." Mr. Bertrand pravi nadalje, da država Salvador trpi na velikih štrajkih, kar pripisuje on temu, da je Salvador tekom vojne bila pribežališče nemških špijnov in drugih tujezemskih agitatorjev. Po mnenju Mr. Bertranda zahtevajo delavci previsoke plače in da je še tako težko dobiti delavce za riževe, sladkorne in druge plantaže. Ako bi se ugodilo zahtevam delavcem, tedaj bi cene živežev v centralni Ameriki prekosile cene, ki obstajajo sedaj v Združenih državah.

"Honduras in Guatemala so ravnokar prišle skozi revolucionarne nepravilke, ki so imele za posledico izpremembe vlad. Vse to se pripisuje nemškim in ruskim agitatorjem. V Hondurasu je bilo stanje 15. avgusta tako ogrožujoče, da se je ameriški bojni parnik "Sacramento" zasiliral v pristanišču La Ceiba in ameriške čete bi bile gotovo posredovale, da ni nova hondurarska vlada hitro poslala na lice mesta 500 vojakov, ki so štrajkovni položaj vzeli v svoje roke. "Ta štrajk je trajal 45 dni. Prišel se je na neki sladkorni

PROTI PROFITARSTVU ZDRAVNIKOV.

Columbus, 14. okt. — Nekdo se je obrnil na državno komisijo proti visokim cenam v vprašanju, da-li je kaka postava proti profitarstvu zdravnikov. Pravi, da je bil v bolnišnici 27 ur, na operacijski mizi pa 25 minut, zakar mu je zdravnik poslal račun za \$250. Tajnik komisije je odgovoril, da ako bi hoteli zasledovati vse slučaje, tedaj bi morala imeti ista velikiški štab od plumberskih izvedencev do profesorjev psihologije.

KONTROVERZIJA MED NEMŠKIMI SOCIJALISTI.

Berlin, Nemčija. — Konferenca nemških socialstov, ki bo odločila, da-li se sprejme ali zavrne pogoje, katere je podal Lenin za pristop k tretji internacionali, vzbuja med nemškim delavstvom veliko zanimanja. Pričakuje pa se, da bodo zmagali ekstremisti in da se bo sprejelo Leninov ultimatum. Spor med socialisti narašča in zmeri socialisti dolžijo ekstremiste, da so terorizirali članstvo pri volitvah za konferenco.

— Popravek. — V listu št. 241. je bilo priobčeno, da je na prodaj prodajalna na 6902 St. Clair Ave. V resnici ta prodajalna ni na prodaj, pač pa prodajalna na 6802 St. Clair Ave.

FILM O JUGOSLAVIJI.

Ameriški Rudeči Križ je dal reproducirati nekoliko jako zanimivih kinematografskih slik, ki pričajo o delovanju Ameriškega Rudečega Križa v Jugoslaviji. Slike so jako zanimive, ker kažejo razne pokrajine in dajejo pojmi o bedi, ki je vladala v nekaterih okrajih v Jugoslaviji.

Film nas vodi na krasno dalmatinsko obal, kjer nam pred očuje divno panoramo mesta Splita. Zasledujemo izkrcavanje zalog iz parnikov Ameriškega Rudečega Križa. Od tu nas vodi film v razne kraje Dalmacije, Bosne, Srbije in Črnogore, kjer prisostvujemo razdeljevanju živih in oblek med najpotrebnejše, zlasti med sirote. Čarobni solnčni zaton ob Jadranskem morju zaključuje zanimiv film.

Tekom kampanje za vpisovanje članov Ameriškega Rudečega Križa v prihodnjem mesecu se bo ta film razkazoval po raznih mestih, zlasti povsod tam, kjer biva večje število Jugoslovancev. Film bo uvrščen v redno predstavo takih kinematografskih gledališč, ki se nahajajo blizu večjih jugoslovanskih naselbin v dotičnih mestih. Rojaki, naj pazijo, da ne zamudijo te prilike, ko se bo predstavil film v njihovi naselbini.

"Enakopravnost"

IZHAJA VSAK DAN IZVEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Owned and Published by
THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
Business Place of the Corporation. 6418 ST. CLAIR AVE.

SUBSCRIPTION RATES:

By Carrier 1 year \$5.50, 6 mo. \$3.00, 3 mo. \$2.00
Cleveland, Collinwood, Newburgh by mail..... 1 year \$6.00, 6 mo. \$3.50
3 mo. \$2.00.United States 1 year \$4.50, 6 mo. \$2.75, 3 mo. \$2.00
Europe and Canada 1 year \$7.00, 6 mo. \$4.00
POSAMEZNA ŠTEVILKA 3c SINGLE COPY 3c

Lastate in izdaja za

Ameriško-Jugoslavanska Tiskovna Družba.

6418 ST. CLAIR AVE. Princeton 551. 6418 ST. CLAIR AVE.

Za vsebino oglasov ni odgovorno ne uredništvo, ne upravnništvo.

CLEVELAND, O., V PETEK, (FRIDAY), OCT. 15th, 1920.

104

VOLITVE V JUGOSLAVIJI.

Vsake volitve so važne, najvažnejše so pa volitve v ustavodajno skupščino. Če ljudstvo izvoli nazadnjake v ustavodajno skupščino, dobi ljudstvo nazadnjaško ustavo in mora leta in leta trpeti na posledica svoje zmote.

Volitve poslancev v ustavodajne skupščine v Jugoslaviji se vrše dne 28. novembra. Na ta dan ima jugoslovansko ljudstvo priliko, da izreče z glasovnico, če bo Jugoslavija nazadnjaška država in bo kolovratila ravno tisto zavoženo pot v gospodarstvu kot nekdanja črnačolba, ali bo Jugoslavija moderna država z demokratično ustavo, ki garantira, da bo ljudska volja najvišji zakon v državi.

Na Slovenskem in Hrvaškem bodo skušale stare stranke, ki so imele svoje zastopnike pred izbruhom svetovne vojne in hrvaškem saboru v Zagrebu in v dunajskem parlamentu, zmešati volilce, da jim zopet zaupajo in tako spletoje sebi bič, ki jih bo opletal kot v nekdanji državi Habsburžanov.

Poslanci starih strank, ki so pred izbruhom svetovne vojne bili izvoljeni v dunajski parlament in hrvaški sabor, so bili navadni kimovci. Oni so ravno toliko krivi kot habsburški zločinci, da je prišlo do vojne, ker niso imeli poguma, da se upro avstro-ogrski militaristični klki in habsburškemu avtokratu, ki so hoteli imeti vojno za vsako ceno. Ti kimavci, liberalni in klerikalni, ki so si dali še razna druga imena, odkar je končala vojna s porazom za avtokracijo centralnih sil, se niso prav nič spremenili. Monarhistični kimovci so bili, ko je bila v letu 1914 napovedana vojna Srbiji, ki je izzvala svetovni požar, in ravno taki monarhistični kimovci so danes v Jugoslaviji.

Izdali so interese slovenskega, hrvaškega in srbskega ljudstva habsburški kamarili, dokler je obstala avstro-ogrška država in pripravljali so zopet zdaj izdati interese jugoslovanskega ljudstva in se izreči, da se mlada Jugoslavija spremeni v monarhijo. Hrbišča teh ljudi so mehka, njih srca so hlapčevska kot nekdanjih Bizancev, katerim so veselja iskri oči, če so klečali pred kronanimi vladarji in so jim pokladali svojo nogo na tilnik. Od teh ljudi je zbežala vsa močatost in se ne zavedajo resnice, glavne resnice, da so vsi ljudje enako rojeni in da imajo vsi tudi enako pravico do življenja. Tem ljudem je najbolj zoperna beseda republika. Najbolj črtijo tako ustavo, ki garantira kmetu in delavcu enake politične in gospodarske pravice, ustavo, ki ne pozna posebnih pravic za privilegirane sloje. Ti ljudje pravijo, kadar so med sabo in jih ne sliši ljudstvo, da sta

kmet in delavec za to na svetu, da delata in ubogata, pravice pa nimata nobenih.

Zdaj, ko se bodo kmalu vršile volitve poslancev ustavodajno skupščino, imajo ti gospodje med in mleko za ljudstvo na svojih jezikih, v njih možganih pa roje misli, na kakšen način bi zopet ukovali kmeta in delavca v staro sužnost, da bi ne bila drugega kot predmet izkoriščanja za privilegirane sloje.

Slovensko, hrvaško in srbsko ljudstvo ne verjemi tem sladkim besedam, ampak spomni se nazaj šest, osem, deset ali dvajset let, ko je na tebi še počivala težka pest habsburške avtokracije. Spomni se volitev v preteklosti in zazvonele ti bodo sladke in medene besede v ušesih, s katerimi so te varali, ko so pred tabo nastopali kot kandidatje za dunajski parlament in hrvaški sabor. Jugoslovansko ljudstvo, ti si jim takrat verjelo in jih izvolilo, a od njih si bilo izdano in prevarano, kajti bili so ponižni hlapci Habsburžanov, nemških in madžarskih grofov in baronov, bankirjev in tovarnarjev. Ves čas, kar so hodili v dunajski parlament in hrvaški sabor, ne morejo pokazati na eno dobro postavbo, za katero so glasovali in ki je bila sprejeta v interesu ljudstva.

In zdaj te hočejo zopet ukaniti, jugoslovansko ljudstvo, ko so volitve poslancev postavodajne skupščine pred durmi.

Na 28. novembra ne sme ostati noben jugoslovanski kmet ali delavec doma, ki ima volilno pravico. Nobena jugoslovanska žena, ki je volilka se ne sme odtegniti volitvam. Vse, kar ima volilno pravico, vse, kar želi, da postane Jugoslavija prava demokracija, v kateri ne bo politične in gospodarske avtokracije, mora na volišče in glasovati za kandidate, o katerih je ljudstvo prepričano, da niso monarhistični lakaji. Kajti, če ljudstvo izgubi volilno bitko dne 28. novembra, se bodo vrnil tisti klaverni časi, kakršne je ljudstvo imelo v nekdanji avstro-ogrski državi, v kateri je človek pričel šele pri baronu in milijonarju.

Jugoslovansko ljudstvo! Dne 28. novembra se odloči tvoja usoda. Ne pozabi tega, ko pojdeš na volišče in zato glasuj proti monarhistični reakciji!

Jugoslavlani v Ameriki! Podučite svoje sorodnike in prijatelje v starem kraju, kako naj volijo. Z vašim podukom boste pomagali zgraditi moderno in demokratično Jugoslavijo, ki bo zavzemala častno mesto v krogu svobodnih ljudstev. Tudi od vašega poduka je odvisna usoda bodoče Jugoslavije, od vašega poduka je odvisno, ali boste stopili na tla reakcijske monarhije ali pa na zemljo svobodne in demokratične jugoslovanske republike, kadar se vrnete domov po letih na obisk ali da se tam stalno naselite. Usoda Jugoslavije gre torej tudi vam mar, kajti vstopili ste v ameriško armado, ali ste pa delali v tovarnah in rudnikih, da je končala svetovna vojna s porazom za avtokracijo centralnih evropskih sil. Pomagali ste zgraditi tudi vi, pomagali ste zrušiti habsburško avtokracijo in osvoboditi jugoslovansko ljudstvo habsburškega jarma, v katerega je bilo vpreženo več ko šest sto let. In zategadelj vas veže sveta dolžnost, da podučite svoje sorodnike in prijatelje v starem kraju, kako naj volijo, da ni bila kri zastoj prelita na bojiščih.

Konvencija J. R. Z.

Jugoslovansko Republičansko Zdrženje je do sedaj obdržalo že tri redne občne zbornice. Prva dva, kakor tudi ustanovni, sta se vršila v Chicago, tretji pa v Clevelandu. Uspehi in zaključki konvencij JRZ. so znani vsake-

mu Slovencu, Hrvat in Srbu.

Tretji redni občni zbor v Clevelandu je določil, da se vrši prihodnja konvencija J. R. Z. letošnje jesen. Na podlagi tega zaključka je sklenila eksekutiva JRZ. na svoji zadnji redni seji, da se konvencija vrši v Chicago in sicer okoli božičnih

praznikov in to radi več razlogov.

Če bi se vršila konvencija na katerikoli drugi čas, bi delegatje med prazniki, ko večina industrijskih podjetij počiva radi inventarja, ne bodo ljudje imeli tolike zgube in bodo tudi lažje prišli.

Eksekutiva bi sklicala konvencijo že prej, ampak vsa poročila iz starega kraja so kazala na to, da se bodo vršile ustavotvorne volitve še to jesen in sedaj je skoro gotovo (če se ne bodo zopet premislili), da se vrše volitve 28. novembra, in to je eden važnejših vzrokov, da se konvencija še ni obdržala.

Če v resnici pride do ustavotvornih volitev koncem novembra, potem bo naša konvencija vedela, kaksi posli jo čakajo in v kako smer je treba obrniti, da se uresniči naš program.

Pozivamo toraj vse organizacije, da se prično pripravljati za četrti redni zbor J. R. Z., da volijo delegate, ki naj bodo pripravljeni priti v Chicago na poziv in da začno organizaciji koristne diskuzije v glasilih J. R. Z.

Kateri organizacije so opravljene do zastopništva na zboru JRZ? Pravila govore: Vse lokalne in okrožne organizacije J. R. Z., kakor tudi vse one jugoslovanske podporne, dobrodelne kulturne, politične in gospodarske organizacije, ki so sprejele na konvenciji v Clevelandu sprejeti program J. R. Z. so opravljene do zastopništva na rednih občnih zbore J. R. Z.

Eksekutiva J. R. Z. pozivlja vse gori omenjene organizacije, da volijo svoje delegate in jih prijavijo na glavni urad J. R. Z. FRANK S. TAUGHAR, gl. tajnik.

DOPIS.

— Konec. —

Med najnovejšimi pa je tudi "Jugoslavija," besedilo in skladba od nepoznanca-umetnika. (Koga ni navdala pesem "Soča," katero je bil izpisal Gregorčič. Toda nekaj posebnega pa je najnovejša, katero je spisal nepoznanca-Goričanka. — Snov pesni je slovenska trobojica: bela, modra in rdeča. Vidi se mi primerno, da jo tu navedem:

Soča bela, kaj so bele!
tvoje vode od solza
naših mater in sestra,
ki ne bodo več vesele?

Soča modra, Soča voda,
kaj si modra od neba,
al' od našega morja,
kakšna tvoja bo usoda?

Soča, Soča, kdaj boš rdeča?
Ko poteče naša kri
boš imela barve tri,
in naš dom ne bo več ječa!

Skladba navedene pesni je tako nežna, tako blagodejna, da ni izraza, s katerim bi zamogel opisati bogastvo in milino pesni.

"Pjesma Slavulja", tudi to je delo moža-umetnika, Iv. pl. Zajca, kateri je veliko povzdignil jugoslovansko pesem s svojimi umotvornimi deli. Oh, da, "Ribička" je pesem, ki navdaja človeka z najprijetnejšimi čutili. Pa tudi priljubljena "Rožice ne bom trgala," je krasna in vredna poslušanja, kajti vselej nudi nepopisen užitek. In kaj posebno še, kadar je zapeta v dvoj spevu nežnih glasov.

Menda se ne varam, če sem prepričan, da je pesem "Izprehod" poznana vsem ljubiteljem umetne pesnice. In še s posebnim velikim veseljem bo vsak rad prisluškoval vsled tega, ker je besedilo našega čilnega moža-pesnika Ivana Zormanca. Pesnico je uglasbil ali priredil naš marljivi delavec na polju krasnega petja, Mr. Primož Kogoj. Delo naših dveh vrednih in marljivih mož, bo brezdvoma nudilo prijeten užitek. Slednja pesen na programu je "Zlata kangljica", skladba dr. A. Schwaba. Pesenco bo zapel mešan zbor s spremljevanjem klavirja.

Vidi se mi umestno, da omenim tudi sodelovanje mladega in nadebnega Jožka Kogoj. Jožko je sicer že večkrat pokazal svoj talent v umetnosti. Ob vsaki priliki je očaral poslušalce s svojim igranjem. Pri koncertu bo sodeloval in spremljeval na klavir pri par točkah. Gotovo bo tudi na omenjenem koncertu zopet očaral navzoče poslušalce s svojo spretnostjo.

Pred leti je bilo z zanimanje za petje bolj površno. Bila so društva, katerih članstvo se je ukvarjalo in posvečalo vse svoje moči za proevit in razširjanje lepe slovenske pesni. Toda bore je bilo navzočih poslušalcev: bilo je premalo zanimanja. Ne motim se, če rečem, da sem v prepričanju, da je čas, v katerem živimo jako bolj primeren. Občinstvo se je začelo zanimati za umetnost; po umetnosti hrepeni. In ni je prilike, katera bi nudila bolj ugodne zabave in več splošnega užitka, kot lepo ubrano petje. Pa tudi to je, da je naša slovenska javnost prišla do prepričanja, da pevcu ne posvečajo svojih moči v svojo gmotno korist. Tega sem gotov, da se je zbudilo marsikatero, ki je prišel do spoznanja, da je največje plačilo za one, ki se trudijo pokazati svojo nardarjenost in zmoglost v lepem

in umetnem petju, sijajen poset njih prirediteljev. Pa saj pevec vendar-le ni zapel zaman, ko je dejal:

Sem pevec in peti
je vse mi na sveti.
Saj dani so glasi,
da pojem si včasih.
Zakaj bi ne peli?

"V"

POZOR, ROJAKI V PENNSYLVANIJ!

Rojake po državi Pennsylvaniji obveščamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik g. Josip Ivanetič,

ki je upravičen pobirati naročnino za "Enakopravnost", izdati polnomočna potrdila ter sprejemati druga dela, spadajoča v tiskarsko stroko.

Rojakom ga najtopleje priporočamo, da mu gredo povsod na roko.

Uprava "Enakopravnosti"

List Enakopravnost je pričel izhajati iz potrebe. Tako je tudi potrebno, da se ga povspeši do cilja—trdne in neomajene podlage v splošnem. Da se to uresniči, je velike važnosti to, da se vsak izmed čitateljev potrudil pridobiti čimveč novih naročnikov — naročnikov. List je storil že mnogo za vas, da za vas, ki čitate te vrstice. Koliko ste pa storili vi za list?

— Naročnikom v "Žužemberku" t. j. med 31. in 45. cesto, ki niso v zadnjem času dobili lista redno, prosimo, da nam to opomene, ker smo imeli sitnosti z raznašalcem. Kdor želi dobiti liste, katerih ni prejel, naj se blagovolj oglasiti v našem uradu in se mu bo radevolje postreglo.

Upravnništvo.

Naročniki pozor! — Vse omenjene naročnike v Clevelandu in Collinwoodu prosim, da mi vsako nerednost pri dostavljanju lista takoj sporoče potom dopisnice ali pa ustmeno. Pod mojim vodstvom bo vladal red in lahko ste prepričani, da bom storil vse, da se bo list redno dostavljal. Ne odlašajte s poročili, storite takoj. Za upravnništvo: Ludvik Medvešek.

Skušnjave Tomaža Krmežljavčka.

Kar je Natalija želela, se je uresničilo. Tomaž ni bil v stanu zatreti stare ljubezni v svojem srcu in se je čez nekaj mesecev na veliko žalost različnih svojih znank z Natalijo poročil. Tudi zadnje skušnjave, ki ga je napadla, da bi namreč prelomil dano besedo in pustil Natalijo na cedilu, ni mogel premagati. Dolgo se je boril sam s seboj, a naposled je podlegel.

Njegova ljubezen do Natalije je imela preveč globoke korenine, da bi jo bil mogel izriniti iz svojega srca, Natalija je bila preveč lepa in je znala tako goreče poljubovati, da bi bil mogel Tomaž poslušati glas svojega razuma.

Skušnjava, dobiti Natalijo za ženo, je zmigala nad skušnjo, pustiti Natalijo na cedilu. Prepozno je že bilo, ko je prišel Tomaž do spoznanja, da človek, ki se poroči, da bi imel lepo ženo, proda očetovo dedščino, samsko prostost, za skledo leče. Prepozno je tudi že bilo, ko je prišel Tomaž do spoznanja, da je ljubezen res slepa, zakon pa najboljši zdravnik za oči in davno je že bilo prepozno, ko je spoznal, da so ženske prispege o večni zvestobi samo v veter ali v deročo vodo.

Iz svoje izkušnje je Tomaž s svarilnim glasom rekel Kozoglavu, ko se mu je ta predstavil kot ženin: "Ne zanašaj se nikoli na žensko zvestobo. Daj

mački vsak dan pečenega kapuna na srebrnem krožniku, pa ti bo vender umazane miši lovila in bodi najbolj mož, na ženo se ne zanašaj."

"Beži, beži," je menil Kozoglav, "vsak mož je sam kriv, če ni v zakonu našel tega, kar je iskal. Mož si mora ženo vzgojiti."

"Ah, to vem že sam, da je treba ženo vzgojiti in kako je to storiti."

"Zakaj pa svoje lastne žene nisi vzgojil."

"Osel — ker se ne pusti."

Natalija se res ni pustila vzgojiti in kadar ji je Tomaž kaj očital, mu je hladnokrvno rekla:

"Zakaj si me pa vzel! Ali sem mar za tabo letala?"

"Nisi, nisi," je po takih prilikah zavzdihnil Tomaž. "Ampak mislnica tudi ne leti za misljo, pa jo vender ujame."

"Jaz te nisem ne iskala, ne lovila! Čakala sem nate, in ti si sam prišel."

"Čakala si, da je že res, pa čakala si tako, kakor pajk na muho."

Tomaž je bil v zakonu postal kmalu filozof in se je tolažil z načelom svojega prijatelja Zeleznika, da je oženjen človek šele takrat popolnoma srečen, kadar ga žena goljufa in mu da s tem pravico, da tudi on njo goljufa.

Tolažil se je toliko lažje, ker mu je bila sicer sreča izredno mila. Njegova veljava je rasla od leta do leta in njegovo premoženje se je množilo. Ko je umrl bogati župnik Melhijor Oveirc, je Tomaž predložil celo vrsto izvrstno narejenih, od Melhijorja Oveirka "lastnoročno" pisanih dokumentov in velik delež župnikovega premoženja mu je bil priznan in pris-

jen.

Tedaj je zapustil službo in je postal član katoliške družbe za spekulacije na debelo, čislani in vpliven član, in je bil udeležen pri različnih velikih kupčijah in je spravil v svojo blagajno velike, četudi navadno krivične dobičke in je bil v posebni milosti pri cerkveni gospodi.

In ko so prišle deželnozbornske volitve, je Tomaž sklical vse svoje duhovske očetje in jim je prečital pisma, ki so jih pisarili njegovi rajniki materi ter jih je z energičnimi gestami in lepimi besedami prosil, naj ga priporočajo za kandidata. Postavljen je bil za kandidata in izvoljen je bil z navdušenjem in njegovo srce je bilo polno ponosa, da si je s spretnimi goljufijami tako daleč pomagal, da so ga proglašali za diko katoliške stranke.

"Skoda, da imam tako neumno ime," je modroval Tomaž tisti večer, ko je bil izvoljen za poslanca. "Rafael, Leonardo da Vinci, Alma Tadema, Kamilo Cavour — vsak Hotentot sliši iz teh imen imenitnost dotičnih oseb, ampak Susteršič ali Matjašič ali Krmežljavček, to so res preveč neumna imena. No, na srečo je naše dobro in verno ljudstvo z vsem zadovoljino.

* * *

Pa so zopet minula leta. Tomaž Krmežljavček je bil katoliški imetnik, petičen mož, debel in ošaben, a življenje mu je izčrpalo vso svežost duha, ves mozeg iz kosti, in pustilo mu je samo spoznanje, da je vsak človek deležen le ene same žilice prave in resnične sreče.

Časih so pač prišli trenotki, ko so se Tomažu pri-

kazovale sence izza mladih dni, izza časov, ko je trgal cvetlice, ko je veselo praznil čaše polne kipečega vina, ko je bil pripravljen na vsako burko in razposajenost in ko je s sladkim razkošjem poljubljaj dekliske ustne, a takih trenotkov ni bil nikoli vesel, naredile so ga vedno melanholičnega.

"Skušnjave so minile," je navadno rekel o takih prilikah, "in z njimi vse, kar dela življenje lepo. Ljudje pač govorijo: velik je Alah, in Susteršič je njegov to mi ne da ne enega trenutka sreče in zadovoljstva. Prorok in Krmežljavček je prorokov namestnik, a vse Nažrta klerikalna kanala sem in ostanem. Fej in naprej!"

dosti, a še redkeje, kakor Tomaž. Povsakdanjila se je Tudi Natalija se je časih spominjala svoje mladitro. "Naj kopriva se tako hrepeni, da bi postala roža, ne doseže tega nikoli," tako ji je nekoč rekel Tomaž. Nekajkrat je poskusila postati roža, nekajkrat je pokazala, da je kopriva, potem se je povsakdanjila in je postala dolgočasna.

S Tomažem sta hodila po poti življenja, a vender s popolno hladnostjo v srcu. Natalija je govorila o deklah, ki so nemarne in uhajajo, o otrokih, ki ne ubogajo, o učiteljih, ki so krivični, o pericah, ki vse strgajo in o prikladah, ki jih dajejo mesarji. Tomaž pa je govoril o svojih kupčijah in o politiki. Tako sta živela drug poleg drugega. Vsega sta imela v izobilju, a skušnjav nista več poznala, vse njiju strasti so ugasnile, nič solnce in nič cvetlice ni bilo več v njih življenju, nič lepših sanj in nič sladkih iluzij, nič luči in nič upanj. In če še nista umrla, se dolgočasita še danes.

(KONEC.)

DENAR V JUGOSLAVIJO

pošljamo hitro, točno in gotovo. Potrjena podpisana lastnoročno od prejemnika prejmemo v najkrajšem času. Prodajamo PAROBRODNE LISTKE na vse črte V in IZ Evrope po originalni ceni. Dobivamo našim potnikom

POTOVALNE LISTINE

kot vse druge potrebne spise, ter opravljamo tudi JAVNE NOTARSKE posle vseh vrst vestno in točno. Dobivamo vsa potrebna dovoljenja za dobavo kake osebe iz Evrope v Ameriko. Prejemamo denar na

HRANILNO VLOGO

ter plačujemo po 4% obresti. Pričnite vaš račun danes. Največje hranilne vloge izplačamo na zahtevo ulagalca brez obotavljanja.

Nemeth State Bank

John Nemeth pres.

New York, N. Y.

CUNARD LINE

LADJA "SAXONIA"

Odplove 30. oktobra

NARAVNOST DO HAMBURGA

Cena kabini ... \$180.00 in \$5.00 vojnega davka.

Zglasite se pri najbližnjemu zastopniku CUNARD LINIJE.

NAZNANILO

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem pred kratkim otvoril

TRGOVINO Z MODNIM BLAGOM

ČEVLJI

643 E. 160th Street.

Priporočam se za mnogobrojen obisk ter bodem vedno skrbel za dobro in točno postrežbo.

V. BLAŠKO

OGLAŠAJTE V ENAKOPRAVNOSTI

POZOR! POZOR! POZOR!

POSEBNA RAZPRODAJA ČEVLJEV IN ROBARJEV ZA MOŠKE, ŽENSKO IN OTROKE.

Moški čevlji od \$3.50 naprej.
Ženski čevlji od \$1.50 naprej.
Obleke in suknje za dečke in deklice.
Moške srajce, hlače, kape in klobuki.
Blago na jarde, plachte in kovtri.
Svedri za moške, ženske in otroke.
Volna v štrinah različnih barv.
Vse spodnje letno in zimsko blago.

Kupite pri domačemu trgovcu, ker dobite dobro blago poceni! Se priporočam

JOSEPH KOS

15230 - 32 WATERLOO RD. - Collinwood, O.

Mi dajemo posebne procenke - trgovina odprta od 8. zjutraj do 9. zvečer.

Letos bomo imeli posebno lepe koledarje!

GADJE GNEZDO.

Povest iz dni trpljenja in nad. Spisal Vladimir Levstik

(Nadaljevanje.)

Drugič zahaja sonce. V tujem mestu ženo Janeza po razjarjenih ulicah; psovke frče kakor divji sršeni, pljunki obliva jo glavo in prst, kri čelo in lice jetnikovo. Toda Janez stopa ponosno; z njim gredo duše pradedov, ki so jih vlekli pod Brežicami na kol, pred njim obraz zlatolaske, in njiju oči si pripovedujejo, kako človek smehljaje trpi.

Le mati ga ne spremlja. Doma sedi na prazni sinovi postelji ter gleda srepo čez gore; še Galjotove Zinke ne vidi na pručici ob svojem znožju, ne sliši je, ki tiho joče v njeno krilo. Kastelka ne je, ne pije, ne spi, ona moli svojo strašno molitev. Sosed Jelen potrka, z grozo v vseh črtah obličja:

"Petschnig je mrtev, gospa Kastelčeva! Pred dvema urama ga je zadela kap."

"Mrtev?" Vdovino lice oživila v temni zarji. "Kaj je povedal pred smrtjo?"

"Govoriti ni mogel več; še svetega olja ni ućakal."

In sosed hiti, kot bi se bal. Kastelkina misel ubija; poslej jo bo stražil trepet, črni psi bodo vili okrog hiše v viharjih jesenskih nočeh. Le Zina se je ne boji; in vdova se sklanja k nji, zamišljeno mrmraje:

"Zinka je dobra, dobra — Laske bi ji pobožala v njegovem imenu, roko bi ji položila na glavo; pa nemare je bolje, da ne ... Pojdi, mala, pojdi; trudi se sem nočoj."

In veli odgrniti posteljo ter

prinesti belega kruha in vina.

Visoke zvezde gledajo z enim očesom na bojne poljane, z drugim v Kastelkino sobo, kjer leži mati med snežnimi rjuhami; še v spanju je kletev na njenih ustnicah, in roke se ji krčijo na praznem životu, kjer je nosila svoje gade.

Gospa sanja: črni vrani so ji razkopali srce; brez njega ne more živeti ne umreti. Zdjaj prhutajo nad njeno glavo, krvave kose v krempljih, in krokalo s hudobnimi glasovi:

"Kaj daš, da jih vrnemo: zemljo ali gade — povej!"

In Kastelka ne da tega niti onega, ne more živeti ne umreti, še vpiji ne more, da bi povedala svoje gorje.

VII.

Dnevi so se razlezli v tedne, da nihče ne ve kako. Že se je tigra opila v krvi; v zadnjo kocko sega njen glas, v najbolj zaklenjeni hram, in strašne tožbe ji trepečejo izpod rdečih krempljev po vsem širokem svetu.

Vojna? Dve polovici zemlje, ena večja, druga manjša, sta se spopadli kakor dve besni želvi velikanki. Čeljust melje čeljust — šapa lomi šapo, oklep rožlja na oklep, želva trga želvi drob iz života; vsaka hoče požreti drugo, da zraste od njenega mesa. Toda nista si kos, nobena ne zmore sovražnice. Pazi, mala želva, vsak hip bo po tebi, velika je sedemkrat jačja! Toda mala zver je huda in urna; kravi, ali grize in trga, da svet ni videl tega. Živ krst ne ve, kakšen bo konec borbe ...

V mesto so pripeljali prve ranjence. Njih povesti gredo od ust do ust in rasto kakor plazovi.

Niti staro srebroglavo solnce

ne pomni grozot, enakih tem, ki mora zdaj sijati nanje.

"Da, da," zdihujejo sive pri Galjotu, "svet se levi, in vsaka nova koža je slabša od stare. Tak v to smo zabredli z vsemi onga, izumi!"

"Če pomisliš, kako je bilo pred sto leti ..."

"Takrat so lepo marširali semintja; smolo je moral človek imeti, da se je zleknil v travo."

"In komaj si dobro zaduhal smodnik, je bila parada pri kraju."

"Kajpak! V štirinajstih dneh je bilo vse opravljeno; amen, spet smo si dobri, Bog daj srečo, ljubi sosed, pa nič ne zameri."

"Takrat je bilo skoraj veselje, kakor pretep na žegnanju; dandanes gredo milijoni drug zoper drugega, in kar z mašinami se pobijajo."

"To, to! In s kakšnimi hudicami! Kanoni pokajo hitreje od pušek v naših časih, puške jezikajo kakor babe, in zraven tiste mrtvaške raglje: komur zapoje, zbogom oča in mati. Eh, marsikatega ne bo nazaj!"

"Jaz pravim, da so se našlašči zmenili, ker je preveč ljudstva na svetu ..."

Očanci kašljajo, sučejo kupice in zamišljeno kimajo v mizo. Navadna mokra pivska miza je, toda zanje polna slik; v mlakah vina vidijo polja, nastlana z mrtvimi ko senožeti z mrzlo; drug pri drugem in na drugem, vsi rdeči in beli. Sleherni se boji zagledati med njimi sina.

Vsak dan je več novic. Rus je navalil s strašno silo, kozakov je kakor koblice v Egiptu; Rus je vrazil, nobena vojska mu ni kos.

POZOR!

POZOR!

IZREDNOST

RAVNOKAR smo prejeli lepo zalogo SUKENI ZA FANTE IN DEKLETA

OD 2 DO 16 LETA

Dolgo časa smo se trudili dobiti blago, kakoršno bi ugajalo našim odjemalcem in končno se nam je posrečilo dobiti zalogo, s katero nam bo moč vsem rojakom postreči po njih lastnem okusu.

Suknje so finega blaga in trpežno izdelane, ter se dobe od \$5.00 naprej. Te sedanje cene bodo trajale.

SAMO 14 DNI

PRIČENŠI SE 9 OKTOBRA

Sezite torej po blagu dokler je zaloga popolna in so cene ugodne. Ne pustite vaših otrok zmrzovat. Za par dolarjev, katere potrošite za obleko si prihranite desetake zdravniških stroškov.

JOHN DEBELJAK

580 East 152nd St.

ANCHOR LINIJA

LADJA "CALABRIA"

odplove 23. oktobra

proti

DUBROVNIKU IN TRSTU.

Cena za tretji razred \$125.00

In poleg še \$5.00 vojnega davka.

Zglasite se pri najbližnjem zastopniku ANCHOR parobrodne črte.

Finančni Položaj

dne 1. oktobra 1920

Sl. Stavbinskega & Posojilnega Društva

Gotovina	\$ 9,931.93	Hranilne vloge	\$312,907.59
Liberty Bondi	1,350.00	Nezvršena posojila	30,729.74
Posojila na posestva	461,986.77	Note plačljive	50,000.00
Posojila na knjige	1,905.00	Rezervni fond	400.00
Druga posojila	2,755.00	Vplačan kapital	74,776.76
Posojilni stroški	180.07	Nerazdeljen dobiček	10,730.17
Oprava	1,349.19		
Zavarovalnina	86.30		

Skupaj \$479,544.26

\$479,544.26

Pregledano po
CARBAUGH & LEWIS

Certified Public Accountants
Cleveland, Ohio.

Zgorajšnje številke kažejo lep napredek v komaj treh letih, odkar obstoja društvo.

Kadar vlagate denar, bodite pozorni, da ga vložite varno in si zagotovite sad svojega truda za bodočnost.

Slovensko Stavbinsko & Posojilno Društvo posoja denar samo na prve vknjižbe na posestva v Clevelandu. In kaj je bolj varnega od prve vknjižbe?

Kadar posodite denar prijatelju, morate navadno čakati, kadar ga sami potrebujete.

Pri našem društvu nimate te sitnosti za obresti in kadar rabite male ali večje svote, ali pa vso glavnico, dobite vsaki dan.

Vaš denar je za gradnje domov Vaših rojakov. Skozi nas pomagajte njim. In kadar boste sami potrebovali, dobite pri našem društvu večjo in izdatnejšo pomoč, kakor pri drugih denarnih zavodih, in na lahka mesečna plačila.

5 Obresti na hranilne vloge.

Slovensko Stavbinsko & Posojilno Društvo.

6313 St. Clair Ave.

Pod strogim državnim nadzorstvom. Knjige pregledavane vsake tri mesece, od zapriseženih javnih pregledovalcev. Odprto tudi vsak večer razven ob sredah.

TA GARAŽ postavljen na vaše zemljišče, ter enkrat prebarvan, vas velja s ključem in ključavnico

\$195.00
THE O. S. GARAGE BUILDING CO.
488 E. 105th St.
Tel. Bell: Eddy 9395
Graditelji vsakovrstnih garažov.

CUNARD ČRTA

LADJA "PANNONIA"

odplove 9. novembra

proti DUBROVNIKU in TRSTU.

Cena za tretji razred \$125.00. Dodatno še \$5.00 vojnega davka.

Oglasite se pri najbližnjemu zastopniku Cunard parobrodne črte.

Mi imamo vedno popolno zalogo MODNE OBUTVE ZA CELO DRUŽINO.

Specijal za ta teden:

Rujav čevlji iz kozjega usnja, z vojaškimi petami in koničastega kroja, vseh velikosti \$5.85

THE ZAK BROS. CO.

6204 St. Clair Ave.

LOKALNE NOVICE

VAŽEN MOMENT.

— Mr. Frank Kunstelj nam je izročil naslednje pismo, katero je prejel od odbora za Cankarjev spomenik na Vrhnikih: Z velikim veseljem smo sprejeli svoto 140 dolarjev, katere ste odposlali po g. Birku za Cankarjev spomenik na Vrhnikih. Za dolarje smo sprejeli K 15.120. Odbor je takoj po vseh večjih časopisih objavil vašo zbirko; en iztis vam pošilja na ogled. Izvolite sprejeti vsi, ki ste darovali za ta plemeniti namen kako svoto najskrajnejšo zahvalo od odbora, ker vaša imena bodo dičila kroniko za spomenik našega velikega Ivana Cankarja. Kako vam bo toplo pri srcu, ko se enkrat vrnete v svojo staro domovino in bodele zagledali spomenik za katerega ste tudi vi položili svoj denar. Spomenik bo stal poleg naše Posojilnice, toraj na najlepšem prostoru na Vrhnikih. Posojilnica je že prostor odstopila. — G. Kunstelj, oprosite, da si vzame odbor prostost in da Vas in Vašega brata najljubnejše prosi, da bi še naprej zbirala prispevke za spomenik, in da bi tudi Vaše prijatelje tozadevno naprosila. Mi rabimo namreč do K 100.000, toliko pa tukaj nikakor ne moremo zbrati. Ker bo najbrže spomenik samo na Vrhnikih postavljen, naj bi se svota, katere je nabrana za spomenik v Ljubljani, tudi sem poslana. Toda delujete na to. — Z iskrenim pozdravom Fran Jurca, tajnik odbora.

— Dva vozova poulične železnice sta se včeraj zjutraj trčila na Woodland ave. in E. 40. St., pri čemer je dobilo večje in manjše poškodbe sedem oseb. Vsi ponesrečeni so bili prepeljani v bolnišnico, toda ne pričakuje se, da bi kdo podlegel za poškodbami. Ena kara se je ustavila, da izstopi nekaj oseb in se je ravno žopeč začela počasi pomikati naprej, ko se je od zadaj z vso silo zadela druga kara, ki je vozila v isti smeri.

— Tista seja, na kateri se so imeli bankirji pogovoriti z odborom proti visokim rentom, kako bi se dal najuspešneje nastopiti proti stanovanjskim oduhom, se še vedno odliaga. Sedaj se jo je prestavilo na ponedeljek. Bolje bi bilo, da bi jo preklicali, ker kaj konkretnega se tako ne bo ukrenilo, o tem smo popolnoma prepričani.

— Včeraj je imel pred clevelandsko trgovsko zbornico govor clevelandski pisatelj Whitling Williams, o stanju angleškega delavstva. Njegov govor je bil zelo pesimističen. Dejal je, da vlada tamkaj veliko brezdelje revščina, ki žene ljudstvo k obupu in radikalizmu. Kdor ima delo, se ga drži kot za vsako ceno.

Strokovna unija je edino sredstvo, ki varuje delavstvo pred poginom. Ljudem se nikakor ne more šteti v zlo, ako postajajo radikali, je dejal Mr. Williams, kajti razmere so naravnost neznosne.

— Zakaj se ločijo. Irena Reglin, 3647 W. 46th St. hoče ločitev od svojega moža, ker kupuje svilnato spodnjo obleko sam zase, njej pa nič. — Paul Burkhardt, 3245 W. 61. St., hoče ločitev od svoje žene Kore Burkhardt, 3175 W. 54th St., ker je moral sam kuhati, ako ni maral iti tešče na delo.

— Italijanska črna roka v Clevelandu nikdar ne miruje. V sredo zvečer je bil smrtno nevarno ranjen Italijan Peter Locanti, ko je bil na poti proti domu. Najbrže bo okrevalec.

— Naročnikom od E. 173. St. do 176. St. na južni strani St. Clair ave. poročam, da se bo od ponedeljka 18. okt. naprej list pošiljal po pošti, ker je raznašanje lista za enkrat pretežavno. — Za upravnništvo: Ludvik Medvešek.

(Iz gl. urada J. R. Z.)

Čitali ste poročilo naših zastopnikov v domovini o političnem položaju, ravno tako ste imeli priliko čitati manifest, katerega je izdal izvrševalni odbor J. R. Z. zadnji teden in v katerem se apelira na vse zavredno napredne Jugoslovane v Ameriki, da nemudoma začno s pismeno agitacijo pri svojih v domovini, da volijo za "prave" kandidate v ustavotvorno skupščino.

In kdor so "pravi" kandidati? Gotovo ne tisti v ovčje kože zaviti monarhični in avtokratični podrepaniki, ki so za časa habsburške vlade prepevali gloriozo dinastijo in ji pomagali držati delavca in kmeta v suženjskih okovih; gotovo ne tisti, katere je revolucija prisilila, da pojejo hozano in slavo srbski dinastiji, ker jim je prepovedano peti slavo Habsburžanom; gotovo ne frakirji in kutarji, ki se danes smatrajo delavca in kmeta za njim nižjega, nekaj ifreiornega, nekaj zabitega, zarukanega, katerega je Bog ustvaril edino zato, da potrpežljivo dela in gara, da mu raste volna, katero mu strižejo po "milosti božji" nad nje postavljeno.

Ako ljudstvo ne voli svojih pristašev, odkritih zagovornikov delavstva in kmeta, takih ljudi, ki lahko stopijo z odprtim čelom in čistim srcem v dlani, potem si samo kuje nove suženjske verige in okove, katerih ne bo tako lahko razbiti.

Od ustavotvorne skupščine bo odvisno kakšna bo ustava Jugoslavije, kake pravice bo imel kmet in delavec, če bo bodoča vlada — OD LJUDSTVA, ZA LJUDSTVO in PO LJUDSKI VOLJI, če bo naša država napredna ali nazadnjaška in zato je potrebno, da ljudstvo v prvi volji "prave" zastopnike v ustavotvorno skupščino, take može, ki bodo skrbno pazili na to, da bo ustava izdelana na najdemokracijejši podlagi, da ne bo v njej "jokerjev", katere si bodo potem jahajali na ljudskih plečih mogli razlagati in tolmačiti tako kakor bo njim najbolj ugajalo.

"Pravi" zastopniki so brez vsakega dvoma od delavskih organizacij postavljeni kandidati, ki so odgovorni organizaciji za vsa svoja početja, ki ne morejo in tudi ne smejo prekoračiti svojih meja in podpisati svojega imena na principe, katerih ne zastoja organizacija, ki jih je postavila.

Ameriški Jugoslovani, svetujte in apelirajte na svoje sorodnike in prijatelje v domovini, da volijo edino za kandidate, katere so postavile delavske stranke za tiste kandidate, ki so se odprto izrazili za republišansko formo vlade, ki so proti vsaki avtokraciji, absolutizmu, dinastiji ali monarhiji. Povejte jim, da je to vaša iskrena želja in prepričani smo, da bodo volili "prav". Preprosto Jugoslavijo s takimi pismi in če bo vsak storil svojo dolžnost, bo izid volitev nadvse poveljen.

Regent Alexander se je sam izjavil, da bo zadovoljen z vsako vlado, ki si jo ljudstvo izbere, bila potem monarhistična ali republišanska. In če je to poročilo resnično, potem se je pokazal demokratec, zagotovil pa le ni ne nas, niti bodočnosti, da bodo tudi njegovi potomci taki demokratec kot je on in če si sedaj ljudstvo voli monarhijo in Aleksandra za svojega vladarja, mora vedeti, da bo monarhija tudi ostala, se bo vzdržala in vstrajala, pa bi bili Aleksandrovi nasledniki še taki avtokrati ali tirani.

Prosta pamet nam toraj diktira, da zaenkrat pozabimo na vse simpatije in sentiment, da počnemo resno misliti ne samo za

sedanjost, ampak tudi za bodočnost. In če si ljudstvo voli republišansko formo vlade, potem je eno gotovo in to je, da na krmilo vlade ne more priti nikdo z dednimi pravicami, da se predsedniki volijo na vsako gotovo število let in če ljudstvo ni zadovoljno z njegovo administracijo, si voli drugega. Kraljev in princev pa se ne da odpoklicati.

Dobri argumentov v prilog republike je na stotine, ni pa nobenih, ki bi držali v prilog zastarelih institucij, med katero spadajo vse monarhije in posebni privilegiji.

Volitve za ustavotvorno skupščino se vrše 28. novembra, 12. decembra pa se snide skupščina. Čas je torej kratek in če hočete kaj storiti za dobrobit svojega naroda, potem pišite svojem prijatelju v domovini še danes — TAKOJ — ali pa izrežite ta članek in ga pošljite v pismu naprej.

NAZNANILO.
Četrty redni zbor Jugoslovanskega Republišanskega Zdrženja se vrši v mestu Chicago okoli božičnih praznikov. Krajevne in okrožne organizacije J. R. Z. kakor tudi vse one jugoslovanske organizacije, ki so sprejele J. R. Z. program naj izvolijo voje delegate in jih prijavijo na glavni urad. Dan sicer še ni določen, ampak dobro je, ako so delegati pripravljeni in si počasi zbirajo gradivo za zbor.

Težki dnevi na Češkem.

"Naprej" z dne 17. Sept. piše: Včeraj nam je javil brzojav, da je demisionirala češka vlada, koji je načeljeval sodr. Vlastimil Tusar.

Kratek brzojav, ki pa vendar je pove silno mnogo. Kdor bere danes razne češke liste, nikakor ne bo mogel dobiti o tamkajšnjih razmerah niti približno jasne slike. Še manj se je seveda zanesati na oficalna poročila iz Češke. Površnemu poznalcu čeških razmer se bo zdela zato demija Tusarjevega kabineta brezpomemben dnevi pojav, kdor ima pa nekoliko več pogleda v razorne razmere na Češkem, bo pa vedel da pomeni ta demisija pravečo državno krizo.

Mi smo svoj čas že izrekli svoje pomisleke glede neprebavljivega češkega — imperijalizma. Po polomu so imeli Čehi okrog in okrog sebe same premagane države in mislili so da lahko počnejo, kar se jim poljubi. Ostali niso zato niti v okvirju svojih "zgodovinskih" meja, ampak so pogoltnili še precej več. Tako je bil končni efekt ta, da ne tvorijo danes Čehi v svoji državi niti polovico prebivalstva (brez Slovakov). Večino tvorijo Nemci (nad tri milijone), Slovaki, Poljaki, Rusini, Madžari, Rumuni itd.

Jasno je tedaj da je stališče Čehov v državi silno težavno. K temu moramo pa prišteti še silno razdrapanost v češkem razboru samem. Tam imamo razločevati v glavnem štiri stranke, to je socialiste, agrarce, liberalce in klerikalce. Te stranke so razdeljene v dva velika vloka, meščanskega in socialističnega. Jedro meščanskega bloka tvorijo agrarci, ki tvorijo tudi del vladne koalicije, medtem, ko stoji klerikalci in liberalci (Kramareva skupina) v opoziciji. Jedro socialističnega bloka pa tvorijo socialni demokrate, koje podpirajo do neke meje narodni socialci. (Dalje prihodnjic.)

Poleg vašega imena je zaznamovano, do kdaj imate plačan list. Kadar poteče naročnina obnovite jo takoj, da vam ne ustavimo lista.

NAZNANJAM, DA SEM DOBIL
VELIKO ZALOGO
JESENSKE IN ZIMSKE SPODNJE OBLEKE
ZA MOŠKE IN ŽENSKÉ, BLANKETI,
SVEDRI, KAPE, ITD.

Se vam priporočam v obilen obisk.

Ant. Gubanc
16717 WATERLOO RD.

SLOVENCİ POZOR!

Dočkali ste kar ste pričakovali.
BLAGO SE JE ZNIŽALO
OD 20 DO 33%

SEDAJ JE ČAS ZA KUPOVANJE!

Ženske obleke, suknje, otročje zimske suknje, kakor fantovske obleke, dobite po najnižjih cenah.

FRANJ WAHČIČ

SLOVENSKA TRGOVINA Z MODNIM BLAGOM
V COLLINWOOD-U
746 East 152nd Str.

Iščemo 50 slovenskih družin,
KI BI SPREJELE FANTE NA
STANOVANJE IN

50 slovenskih premogarjev
Premogari dobijo od \$8 do \$15 na dan
Zglasite se pri

**MINERS EMPLOYMENT
AGENCY**
88 Public Square. Cleveland, Ohio.

NAZNANILO
HRVATOM IN SLOVENCEM.
Kupil sem na novo urejeno
GOSTILNO

kjer bom postregel rojakom z najboljšimi
pijačami, cigarami, cigaretami. Na stanovanje bom sprejel tudi več fantov s hrano ali brez. Zagotavljam vam najboljšo postrežbo in bom šel vedno na roko vsem prijateljem in znancem, kot dozdaj, ter se priporočam.

JOS. BIZJAK
1009 East 62nd Street.

VISOKE CENE ŽIVEŽU SO ZBEŽALE!

Ako se oglašate pri nas se boste gotovo prepričali, da če kupujete življenjske potrebščine pri nas, si prihranite 15 do 20 percent.

V naši trgovini dobite sploh vse kar potrebujete za vsaki dan. Ako želite, da vam dovažamo na dom, pokličite Rosedale 885-J ali se pa osebno oglašite.

Se priporočam

BRENČIČ & PUCELJ.
GROČERIJ in MESNICA
1171 East 74th Street.

OGLAŠAJTE V ENAKOPRAVNOSTI

IZVRŠEVALNI ODBOR

JUG. DEL. NAR. DOMA, WEST PARK, O.
PETER PERUŠEK, preds. ANTON VEHAR, blagajnik,
PAUL SLABE, tajnik, MIKE AVUGUSTIN, zapisnikar,

Direktorij:

MARKO KUHAJ, STEVE BRODNIK
JOS. JANEŽIČ, VIKTOR BIZJAK
MATH. POTURICA, TONI BARBIČ

Nadzorni odbor:

JOS. JANEŽIČ in MATH. RASPOR.

Direktorske seje se vrše vsaki drugi in zadnji petek v mesecu v dvorani F. Jurcata.

MALI OGLASI

BODITE PAMETNI in kupite
AR—BU MAZILO

za rane, izpahke, lišaje, opekline in kožne bolezni. To dobite v vsaki lekarni in denar nazaj, ako niste zadovoljni.
THE AR—BU LABORATORIES CO.
14017 Darby Ave., Cleveland, Ohio.

SLOVENKA DOBI SLUŽBO
pri dobri družini; hišno delo, majhna družina. Zglasiti se je na 14311 Darwin Ave., Collinwood. 242-44

RADI ODHODA

iz mesta se proda poceni in pod ugodnimi pogoji dobro idoča trgovina z gročerijo in sladšćicami. (confectionery). Lepa prilika. Zglasiti se je na 6302 St. Clair Ave. 242-44

Hiše naprodaj!

Hiša 6 sob, vse moderno urejeno, cena samo \$4.200, gotovine \$1.400.
Hiša 8 sob za dve družini, vse udobnosti, cena \$6.300 gotovine \$1.200
Hiša, 6 sob, furnez, kopališće, velik lot in garaž, cena \$5.000, gotovine \$800.
Hiša, 10 sob, vse moderno urejeno — furnezi, kopališća, gotovine po dogovoru. Oglasite se hitro na 15813 WATERLOO RD. vokal 160. ceste pri

Krall & Stakich

Joseph Zajec

15605 Waterloo Rd.
Prodajalec hiš in stavbišć in zastopnik najbolj zanesljivih družb, katere zavarujejo,
PROTI OGNJU
Telefon — Wood 228—R

Katero kupite?

8 sob, moderna hiša, kopališće, elek. luči, furnez, perišće in škril. streha. Zahteva se \$8.000 v gotovini. Prazna, lahko se takoj selite. 1345 Russel Rd. (East 70th St. blizu Superior Av.
6 sob moderna hiša, kopališće, furnez, elek. luči, \$6.200. East 70th st. blizu Superior Ave.

McKenna Bros.

1365 EAST 55TH ST.
Odprto ob večerih.

RAD BI SE SEZNANIL

s slovenskim dekletom ali mladim udov. Prednost ima ona, ki deloma razume in ki je voljna sodelovati pri mednarodni delavski borbi. Jaz sem navaden delavec. Ponudbe pošljite pod naslov, "Delavec" na upravnišća tega lista, ako je mogoče tudi sliko. Tajnost strogo jamčena. 242-44

Tel. Central 2373 R.

Gramofonske Plošće

zahtevajte
novi cenik

Velika
zaloga
ur in
zlatnine.

Wm.

Sitter

5305 ST. CLAIR
AVENUE
Cleveland, O.

**LIBERTY BONDI IN VOJ
NO VARČEVALNE
ZNAMKE.**

Prodajte sedaj. Mi plačam v gotovini takoj. Simon, zanesljivi prekupčevalec, soba 216 Lennox Bldg., drugo nadstropje. Vzemite vzpejajo. Vokal deveta cesta in Euclid ave., nad Singer Sewing Machine Co. Od 6. ure zvečer.

CHARLES BOITZ,
krojač

Zastopnik moderne krojaške družbe.
6729 Bonna Ave. Cleveland, O.
Oddaljeni rojaki se lahko brnejo nanje pismenim potom in njih obišćem.

SOBA Z VSO OPREMO
se odda v najem enemu fantu. Vprašajte na 1007 East 72nd Place. 242-44

NAPRODAJ

je dobro idoča gostilna med 55. in 65. St. — Lepa prilika. Istotako je naprodaj dobra cerija. Pogoji so ugodni. Izve se v upravnišću lista, pa pri John Renko, 6314 Clair Ave. 244—44

SLOVENKA SE SPREJME
službo takoj, pri slovenski družini. Plača dobro! Zglasite se pri Albert Ivnik D. C. 6408 St. Clair Ave. ali pa na 1051 Alson Rd. 244—44

DELO DOBI IZUČEN MEŠAR
Zglasiti se je na 16901 Greenwood, Collinwood, Ohio. 244—44

BABICA!

MARIJA BATIČ

Vsem rojakinjam Slovenk in Hrvatcam naznanjam, sem se preselila iz
718 E. 160TH ST.
na
724 E. 162ND ST.
zgoraj, nasproti Hendrick trvine z železnino.

IŠČEMO RUDARJE

STALNO DELO
DOBRA PLAČA
Zglasite se pri
**New Jersey Zinc
Company.**

FRANKLIN FURNACE, N. J.

Zaprta avtomobil

naprodaj!

za sedem ljudi, pripraven za roke, krste, pogrebe ali za vatni posel; proda se po zelo ceni, ker sem prezaposljen, da bi opravljal še tako delo. Zglasite se na North American Bank ali pa v prodajni Grdina & Co., prodaja
JOHN J. GRDINA.
6127 St. Clair Ave.
—Oba telefona—

A Vacation Trip That Satisfies
THIS summertime will soon be here and with it the time of a vacation trip. Are you going? The Great Lakes is the mecca for vacationers and experienced pleasure seekers on business and pleasure trips. The D. & C. Line Steamers embody all the qualities of speed, safety and comfort. The freedom of the deck, the cool refreshing lake breeze, the醇醇 of the food, the service of the D. & C. Service Guarantees. Daily Service May 1st between Detroit and Buffalo. Leave 6:00 P. M. destination 9:00 A. M. Daily Service April 1st between Detroit and Cleveland. Leave 11:00 P. M. destination 6:15 A. M. **MACKINAC ISLAND** Service June 14th to Sept. 14th. 3 trips per week. 14th to July 1st. July 1st to Sept. 14th. 6 trips per week. Between Detroit and Buffalo Use Your Rail Tickets. Send 2c Stamp for Illustrated Pamphlet and map of Great Lakes. Address I. G. LEWIS, G. P. A., Detroit, Mich. **DETROIT & CLEVELAND** A. A. ROBERTS, President and General Agent. J. T. CHAPMAN, Vice-President.